

Sikkerhetsdatablad

I overensstemmelse med forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier og forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier.

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

Identifikasjon av stoffet eller preparatet

Produktnavn eller Handelsnavn :

Fortynner B

Bruk av stoffet/preparatet : Kjemisk produkt for anvendelse innen bygg og industri.

Identifikasjon for selskap/virksomhet

Produsent/Distributør : Sika Norge AS
Industriveien 22, Postboks 76
1483 Skytta
Norge

Telefonnr. : 67 06 79 00

Faks nr. : 67 06 15 12

e-mail adresse til person ansvarlig for dette Sikkerhetsdatabladet : HMS@no.sika.com

Nødtelefonnummer : Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Produktet er klassifisert i henhold til Forskrift om registrering, vurdering og begrensning av kjemikalier.

Andre EU regler : R10
Xn; R65
R66, R67
N; R51/53

Fysiske/kjemiske skadevirkninger : Brannfarlig.

Skadevirkninger for mennesker : Farlig; kan forårsake lungeskade ved svelging. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

Skadevirkninger i miljøet : Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

Kjemisk familie/ Egenskaper : Blanding av løsningsmidler

Navn på bestanddeler	CAS nummer	%	EC nummer	Klassifisering
Nafta (petroleum), hydrogenavsvolet tung; lavtkokende hydrogenbehandlet nafta	64742-82-1	>=90	265-185-4	R10 Xn; R65 R66, R67 N; R51/53 [1] [2]
4-metyl-2-pentanon	108-10-1	5-7	203-550-1	F; R11 Xn; R20 Xi; R36/37 R66 [1] [2]
Se avsnitt 16 for de fullstendige R-setningene det vises til ovenfor				

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

[1] Stoff klassifisert med en helse - eller miljøfare

[2] Stoff med en yrkeshygienisk grenseverdi

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Førstehjelpstiltak

- Innånding** : Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Det må alltid tilkalles medisinsk tilsyn dersom de helseskadelige effektene vedvarer, eller hvis de er alvorlige. Kontakt lege ved symptomer.
- Svelging** : Aspirasjonsfare ved svelging. Kan trenge ned i lungene og forårsake skade. Ikke fremkall brekninger. Sørg for åpne luftveier. Søk lege omgående.
- Hudkontakt** : Vask huden grundig med såpe og vann eller bruk et anerkjent hudrensingsprodukt. Fjern forurensede klær og sko. Hvis det oppstår symptomer, må lege kontaktes.
- Øyekontakt** : Skyll straks øynene med mye vann samtidig som øvre og nedre øyelokk løftes. Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege.
- Merknader til lege** : Ingen spesiell behandling. Behandle symptomatisk. Kontakt spesialist på giftbehandling om store mengder har blitt svelget eller inhalert.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

Slokkemidler

- Egnet** : Bruk pulver, CO₂, vandusj (tåke) eller skum.
- Uegnet** : Ikke bruk vannstråle.
- Spesielle eksponeringsfarer** : Brannfarlig væske. Under brann eller ved oppvarming vil det oppstå en trykkøkning, og beholderen kan revne, med risiko for etterfølgende eksplosjon. Avrenning til kloakkavløp kan forårsake brann- eller eksplosjonsfare.
- Farlige forbrenningsprodukter** : Nedbrytingsproduktene kan omfatte følgende materialer:
karbondioksid
karbonmonoksid
- Spesielt beskyttelsesutstyr for brannmenn** : Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern (SCBA) med full ansiktsmaske, som brukes i modus for positivt trykk.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

- Personlige vernetiltak** : Ikke la unødvendig og ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør eller gå gjennom utsølt materiale. Slå av alle antenningskilder. Ingen bluss, røyking eller ild i fareområdet. Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Evakuer omkringliggende områder.
- Forholdsregler for vern av miljø** : Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk. Send informasjon til relevante myndigheter dersom produktet har forårsaket miljøforurensning (kloakk, vannsystemer, jord eller luft). Vannforurensende materiale. Kan være skadelig for miljøet hvis det slippes ut i større kvanta.
- Stort utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Unngå lekkasje til kloakksystem, vannløp, kjellere eller trange rom. Begrens og samle spill med ikke brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser (se avsnitt 13). Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø.
- Lite utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Absorber med inert materiale og plasser i en hensiktsmessig avfallsbeholder. Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

- Håndtering** : Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Vask hender og ansikt før spising, drikking eller røyking. Pust ikke inn damp eller tåke. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Unngå utslipp til miljøet. Se avsnitt 12 for ytterligere informasjon.
- Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Ikke gå inn i lagringsområder og avgrensede områder hvis de ikke er tilstrekkelig ventilert. Oppbevares tett lukket i originalemballasje når det ikke er i bruk.
- Lagres og brukes adskilt fra varme, gnister, åpen ild eller noen annen antenneskilde. Bruk eksplosjonssikkert elektrisk utstyr (ventilasjon, lys og materialhåndtering). Bruk ikke gnistdannende verktøy. Ta forholdsregler mot elektrostatisk utladning. For å unngå brann eller eksplosjon, spre statisk elektrisitet under overføringen ved å jorde og sammenkoble beholderne og utstyret før materialet overføres. Tom emballasje inneholder produktrester og kan være farlig.
- Oppbevaring** : Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Oppbevares i et isolert og godkjent område. Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se avsnitt 10) samt mat og drikke. Eliminer alle antenneskilder. Holdes unna oksiderende materialer. Oppbevar beholderen tett lukket og forseglet til alt er klart til bruk. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke oppbevares i umerkede beholdere. Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås.

Emballasjematerialer

- Anbefales** : Bruk originalemballasje.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

Grenseverdier for eksponering

<u>Navn på bestanddeler</u>	<u>Administrative normer</u>
Nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung; lavtkokende hydrogenbehandlet nafta	Arbeidstilsynet (Norge, 6/2007). Gjennomsnittsverdi: 275 mg/m ³ 8 time(er). Gjennomsnittsverdi: 50 ppm 8 time(er).
4-metyl-2-pentanon	Arbeidstilsynet (Norge, 11/2007). Absorbent gjennom huden. Gjennomsnittsverdier: 105 mg/m ³ 8 time(er). Gjennomsnittsverdier: 25 ppm 8 time(er).

- Anbefalt overvåkningstiltak** : Om dette produktet inneholder komponenter med yrkeshygiene grenseverdier, kan personlig overvåkning, atmosfæreovervåkning, overvåkning av arbeidsstedet eller biologisk overvåkning for å fastslå effektiviteten på avtrekk eller andre vernetiltak eller og/eller behovet for bruk av personlig åndedrettsvern være nødvendig. Det henvises til EU-standarden EN 689 vedr. metoder for vurdering av eksponering ved innånding av kjemiske midler, og nasjonale, veiledende dokumenter med metoder for bestemmelse av skadelige stoffer.

Arbeidstilsynets orientering (best.nr.450) "Kartlegging og vurdering av eksponering for kjemiske stoffer og biologiske forurensninger i arbeidsatmosfære".

Eksponeringskontroller

- Yrkesmessige eksponeringskontroller** : Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk prosesinnbygging, lokal avsugsventilasjon eller andre tekniske tiltak for å holde arbeidstakerenes eksponering for luftbårene forurensninger under anbefalte- eller lovbestemte eksponeringsgrenser. De tekniske løsningene må også holde konsentrasjoner av gass, damp og støv under laveste eksplosjonsgrense. Bruk eksplosjonssikkert ventilasjonsutstyr.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

- Hygieniske tiltak** : Vask hender, underarmer og ansikt grundig etter å ha håndtert kjemiske produkter, før inntak av mat, røyking og toalettbesøk samt ved avsluttet arbeidsperiode. Det bør brukes egnede teknikker ved fjerning av klær som kan være tilsølt. Vask forurensede klær før de tas i bruk igjen.
- Åndedrettsvern** : Valg av åndedrettsvern må gjøres på grunnlag av kjent eller forventet eksponeringsnivå, produktets farlighet og sikre funksjonsgrenser for det valgte åndedrettsvernet.
organisk dampfilter (Type A)
A1: < 1000 ppm; A2: < 5000 ppm; A3: < 10000 ppm
- Håndbeskyttelse** : Det skal til enhver tid ved håndtering av kjemiske produkter benyttes kjemisk bestandige, ugjennomtrengelig hansker i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Anbefales: Hansker av butyl /nitrilgummi. Gjennomtrengningstiden er ikke kjent. Det angitte hanskematerialet er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i produktet og kjente hanskeguider.
- Øyebeskyttelse** : Det skal benyttes vernebriller i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig for å unngå eksponering for væskesprut, damp, gass eller støv.
- Hudbeskyttelse** : Personlig verneutstyr skal velges i samsvar med oppgaven som utføres og farene forbundet med denne, og skal være godkjent av en spesialist før dette produktet håndteres. Anbefales: Bruk beskyttelseskrem.
- Miljøeksponeringskontroll** : Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller konstruksjonsendringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Generell informasjon

Utseende

- Form** : Væske.
- Farge** : Fargeløs.
- Lukt** : Karakteristisk.

Viktig helse-, sikkerhets- og miljøinformasjon

- Flammepunkt** : Closed cup (CC): ~32°C (89.6°F)
- Ekspløsjongrenser** : Laveste kjente verdi:
Nedre: 0.6% (Nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung; lavtkokende hydrogenbehandlet nafta)
Høyeste kjente verdi:
Øvre: 7.5% (4-metyl-2-pentanon)
- Damptrykk** : 2 kPa (15 mm Hg)
- Tetthet** : ~0.78 g/cm³ [20°C (68°F)]
- Løselighet** : Uløselig i følgende materialer: vann
- Viskositet** : Kinematisk (40°C (104°F)): <0.069 cm²/s (<6.9 cSt)

10. STABILITET OG REAKTIVITET

- Stabilitet** : Produktet er stabilt.
- Forhold som skal unngås** : Unngå alle mulige antenningskilder (gnist eller flamme). Beholdere må ikke utsettes for trykk, skjæres i, sveises, forsterkes, loddes, bores, knuses eller utsettes for varme eller antennelseskilder. Unngå utslipp til miljøet. Se avsnitt 12 for ytterligere informasjon.
Må ikke svelges.
- Materialer som skal unngås** : Reaktivt, eller uforenlig med følgende stoffer:
oksidierende materialer

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Farlige nedbrytningsprodukter : Det bør ikke dannes farlige nedbrytningsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

Potensielle akutte helseeffekter

Innånding : Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
Svelging : Aspirasjonsfare ved svelging. Kan trenge ned i lungene og forårsake skade.
Hudkontakt : Virker avfettende på huden. Kan forårsake tørr og irritert hud.
Øyekontakt : Kan forårsake irritasjon av øye.
Kroniske virkninger : Langvarig eller gjentatt kontakt kan avfette huden og medføre irritasjon, sprekker og/eller dermatitt.

12. MILJØOPPLYSNINGER

Virkninger på miljøet : Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Tomemballasje eller tomme poser kan inneholde noe produktrester. Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte. Overskytende materialer og ikke gjenvinnbare produkter på deponeres via et firma som er registrert for behandling av farlig avfall. Deponering av dette produktet, oppløsninger og alle biprodukter skal til enhver tid skje i samsvar med lovfestede krav til miljøvern og avfallsdeponering og alle regionale bestemmelser fra lokale myndigheter. Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk.

Den europeiske avfallslisten (EAL) : 08 01 11* maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer

Norge - Avfallsnummer : 7042

Norge - Farlig avfall : 7a.

Emballasje : Helt tom emballasje kan gis til resirkulering. Emballasje som ikke kan rengjøres, må deponeres på samme måte som produktet.

15 01 10* emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

Internasjonale transportforskrifter

ADR

: UN1263
ADR klasse : 3
Klassifiseringskode : F1
Emballasjegruppe : III
Varenavn ved transport (proper shipping name) : Malingsrelaterte materialer
Inneholder : Naphtha (petroleum)
Etikett nr. : 3

IMDG

UN number : UN1263

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

IMDG Class : 3
 Packing group : III
 Proper shipping name : Paint related material
 Contains : Naphtha (petroleum)
 Emergency schedules (EmS) : F-E, S-E
 Marine pollutant : P
 Label no. : 3

IATA

UN number : UN1263
 IATA Class : 3
 Packing group : III
 Proper shipping name : Paint related material
 Contains : Naphtha (petroleum)
 Label no. : 3

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

EU forskrifter

Klassifisering og merking er fastlagt i samsvar med EU-direktivene 67/548/EEC og 1999/45/EC (inkludert endringer), med tiltenkt bruk av produktet tatt i betraktning.

Faresymbol(er) : Xn, N
 Helseskadelig, Miljøskadelig

Risikosetninger : R10- Brannfarlig.
 R65- Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
 R66- Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
 R67- Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
 R51/53- Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Karsinogen klasse : Ikke klassifisert.

VOC innhold (EU) : VOC (vekt/vekt): 100%

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Fullstendig tekst for klassifikasjoner som det refereres til i avsnitt 2 og 3 : R11- Meget brannfarlig.
 R10- Brannfarlig.
 R20- Farlig ved innånding.
 R65- Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
 R36/37- Irriterer øynene og luftveiene.
 R66- Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
 R67- Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
 R51/53- Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Fullstendig tekst for klassifikasjoner som det refereres til i avsnitt 2 og 3 : F - Meget brannfarlig
 Xn - Helseskadelig
 Xi - Irriterende
 N - Miljøskadelig

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Historikk

Utskriftsdato : 12.10.2009.

Utgitt dato : 12.10.2009.

Dato for forrige utgave : 04.12.2008.

Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Merknad til leseren

Informasjonen i dette Sikkerhetsdatabladet, bygger på tilgjengelig kunnskap på publikasjonstidspunktet. For garantibetingelser, henvises det til spesielle produktbeskrivelser og våre generelle salgs- og leveringsbetingelser.